

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Економічний факультет
Кафедра професійної освіти**

«ЗАТВЕРЖДУЮ»

Декан економічного факультету

Грановська В.Г.

08 2019 року

**ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**
для здобувачів вищої освіти економічного факультету
спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка)

Херсон – 2019

УДК: 378 (371)

Робоча програма виробничої (переддипломної) практики з фаху для здобувачів вищої освіти економічного факультету спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка)

Розробники: канд.пед.наук, доцент Варнаська І.В.
асистент Дробітько А.І.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри професійної освіти
Протокол №1 від «1» від 27 серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності *Професійна освіта (Економіка)*

Протокол №1 від «1» від 27 серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету

Протокол №1 від «1» від 28 серпня 2019 року

© Варнаська І.В., 2019

© Дробітько А.І., 2019

Робоча програма
Виробничої (переддипломної) практики
здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня другого року
навчання

Спеціальність: 015 Професійна освіта (Економіка)

Термін проведення: виробнича (переддипломна) практика здійснюється на другому курсі у 1 семестрі.

ВСТУП

Загальні положення проходження виробничої (переддипломної) практики

Переддипломна практика розглядається як форма адаптації студентів до умов і характеру майбутньої роботи. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з дисциплін циклу професійної підготовки, формуються професійні якості майбутнього науковця. Метою переддипломної практики є оволодіння студентами сучасними методами, розрахунково-аналітичними операціями, управлінськими процедурами та технічними засобами виконання робіт у сфері економічної діяльності. У період її проходження, на основі одержаних під час навчання знань, формуються професійні уміння і навички для підготовки та прийняття самостійно обґрунтованих організаційно-економічних рішень у реальних умовах господарювання, розвиваються потреби в постійному підвищенні інтелектуального потенціалу і творчих здібностей для підтримання власної конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

Мета. Виробнича (переддипломна) практика є продовженням реалізації наскрізної навчальної програми, заснованої на принципах безперервності та послідовності проведення всіх видів практики, і спрямована на формування необхідного обсягу практичних знань та умінь відповідно до другого (магістерського) рівня вищої освіти. У цій програмі розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків переддипломної практики студентів денної форми навчання спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка).

Основними завданнями переддипломної практики студентів зі спеціальності Професійна освіта (економіка) є: - набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію, викладеного в спеціальній літературі, закріплення практичних навичок проведення економічного дослідження, формування його інформаційного, методичного забезпечення, виходячи з сутності проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з діяльністю конкретного підприємства; - впровадження розроблених науково-обґрунтованих рекомендацій і пропозицій в діяльність підприємств, професійно-технічних закладів.

Студенти під час практики набувають таких конкретних умінь та навичок: – визначати об'єкти економічної діяльності підприємства; – розробляти стратегію розвитку економічної діяльності з оптимальною

мобілізацією фінансових, інвестиційних, матеріальних і трудових ресурсів; – формувати ефективну організаційну структуру підприємства або спеціалізованого підрозділу, визначати функціональні обов’язки працівників із їх раціональним розподілом при оптимальній чисельності; – оцінювати відповідність стратегій розвитку підприємств сучасним світогосподарським тенденціям; 6 – виявляти і враховувати об’єктивні прояви глобалізації, середовищні фактори прямого і непрямого впливу на економічну діяльність; – використовувати оптимальні методи та інструменти уникнення (мінімізації) економічних ризиків; – розробляти і реалізовувати на практиці конкретні методи, засоби та інструменти управління підприємством, які спрямовані на обмеження кризових процесів; – порівнювати фактичну результативність діяльності підприємства з цільовою; – розробляти і використовувати оптимальні методики аналізу та ефективності функціонування підприємства.

Результатом переддипломної практики є узагальнення та вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності випускників до самостійної трудової діяльності, а також збір та опрацювання матеріалів для завершення дипломного проекту й оформлення його результатів.

Програма практики включає загальні компетентності (ключові навички):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 08. Здатність свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних міркувань та принципів академічної доброчесності.

ЗК 10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні та презентувати результати.

Фахові компетентності:

ФК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди у здійсненні професійної діяльності.

ФК 7. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації.

ФК 10. Здатність застосовувати у викладацькій діяльності наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економіці.

ФК 11. Вміння планувати, проводити та презентувати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

Програмні результати навчання:

ПРН 04. Уміти використовувати економічні результати у професійній діяльності.

ПРН 06. Вибирати і використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій у педагогічній та економічній діяльності.

ПРН 07. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних завдань.

- ПРН 08. Знати та розуміти фундаментальні та прикладні аспекти наук про освіту та економіку.
- ПРН 09. Застосовувати здобутки психолого-педагогічної теорії та практики, навички консультування з питань освіти та економіки при проектуванні та реалізації навчальних/розвивальних проєктів на засадах студентоцентрованого підходу.
- ПРН 13. Визначати, критично оцінювати ключові тренди соціально-економічного розвитку галузі освіти відповідно до спеціалізації.
- ПРН 14. Обґрунтовувати ідеї та обирати інноваційні рішення, програмне забезпечення та інструменти у соціально-економічній та освітній діяльності.
- ПРН 17. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній та освітній діяльності.
- ПРН 19. Організовувати розробку та проведення проєктів в освітній сфері за спеціалізацією економіка із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та забезпечення.

Бази переддипломної практики

Основною базою переддипломної практики є кафедра, в межах якої формуються наукові напрями дослідження, функціонують наукові школи, проблемні групи, наукові гуртки тощо. З метою набуття додаткових навичок, поглиблення знань кафедра може направляти студентів у виробничі та наукові підрозділи інших організацій, установ і підприємств будь-якої форми власності, які мають потрібні умови для виконання основних завдань переддипломної практики студентів. З метою оприлюднення та обміну науковими результатами дослідної роботи студенти магістратури в ході практики беруть участь у роботі наукових семінарів, наукових конференцій тощо.

У цілому проходження практики повинно проводитись в такій послідовності:

Інструктаж з техніки безпеки і протипожежної безпеки. Ознайомлення із структурою бази практики. Знайомство з системою охорони праці на підприємстві, організації, закладу. Бесіда керівника практики із здобувачем про зміст виконуваної роботи, особливості та методи виконання роботи.

Самостійне виконання здобувачем вищої освіти роботи на конкретному робочому місці. Збір та опрацювання даних для написання звіту про проходження практики.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти університету при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики пройти інструктаж з техніки безпеки і протипожежної безпеки;
- отримати консультації керівника практики від університету щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, режиму роботи організації (бази практики) і нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік із практики.

Індивідуальне завдання при проходженні переддипломної практики повинно стосуватися напряму наукових інтересів магістра, зокрема, об'єкту і предмету дослідження, проведення теоретико-експериментальних досліджень за темою роботи, може включати запропонування власного вирішення певної проблеми, що стосується апаратної чи програмної частини комп'ютерної системи або мережі, розробка програм, технологій, робота із спеціалізованим програмним забезпеченням.

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють керівник практики від кафедри, завідувач кафедри професійної освіти. Підсумковий контроль здійснюється вкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної діяльності студентів протягом конкретного періоду.

Оцінка якості засвоєння програми практики включає оцінювання виконаної роботи студентом на базі практики, оформлення звіту з практики і захист звіту з практики у формі складання підсумкового заліку.

При виставленні оцінки студенту враховується як рівень теоретичної підготовки, так і виконання завдань практики. Підсумки практики підводяться керівниками практики, обговорюються на засіданні кафедри.

Календарний план-графік проходження виробничої (переддипломної) практики

Відповідно до навчального плану виробнича (переддипломна) практика магістрів проводиться *протягом 4-ти тижнів*. Період практики розподіляється на етапи із врахуванням вибраної здобувачем теми кваліфікаційної роботи магістра.

Керівник практики від бази практики в день, прибуття студента на практику, уточнює календарний графік її проходження із конкретним практикантом. У графіку вказують терміни, в межах яких магістр повинен працювати на тому чи іншому робочому місці, порядок і термін виконання окремих етапів програми практики. При цьому враховуються конкретні умови роботи підприємства, організації, установи – бази практики.

Календарний графік проходження практики повинен відповідати структурі практики і бути відображений у щоденнику практики.

Зміст звіту з виробничої (переддипломної) практики

Кожен здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти складає звіт про проходження переддипломної практики, в якому необхідно відобразити всю виконану роботу. Звіт про виконання програми практики магістр систематично готує у процесі проходження практики відповідно до календарного плану.

Звіт про практику повинен характеризувати самостійну роботу магістрів на базі практики. Звіт містить текстову частину і додатки до звіту.

Форма титульного листка звіту про практику приведена в Додатку А.

Текстова частина звіту повинна бути виконана на окремих аркушах стандартного формату і разом з додатками переплетена. Загальний об'єм текстової частини звіту не повинен перевищувати 35 сторінок тексту.

Структура звіту про проходження виробничої (переддипломної) практики:

Титульний аркуш

Зміст

Вступ

1. *Характеристика бази практики.*
2. *Характеристика науково-технічного спрямування досліджень здобувача.*
3. *Постановка завдань кваліфікаційної роботи магістра: актуальність, об'єкт, предмет, завдання.*
4. *Аналіз існуючих методів і засобів розв'язання науково-технічних проблем, що відповідають темі наукової роботи. Огляд літературних джерел за тематикою кваліфікаційної роботи магістра (напрацювання вітчизняних і зарубіжних науковців, аналіз їх публікацій (статей, виступів на конференціях, симпозіумах і т.п.) щодо тематики наукової роботи з конкретним аналізом отриманих результатів та обґрунтуванням того, що потребує подальшого дослідження).*
5. *Проведення теоретико-експериментальних досліджень за темою кваліфікаційної роботи магістра. (Для проведення досліджень за тематикою кваліфікаційної роботи магістра було використано... проведено... і т.д.)*

Висновки

Список використаних джерел.

Додатки (презентація, структурні схеми, графіки, рисунки, отримані результати експериментальних досліджень, алгоритми і та ін.)

Презентація в MS Power Point:

1. Тема, актуальність, мета, завдання дослідження;
2. Математичне забезпечення, алгоритми, структурні схеми;
3. Отримані результати роботи (*сигнали, графіки, порівняння*);
4. Висновки.

Керівник практики від кафедри детально перевіряє звіт, дає загальну оцінку виконаної роботи і вирішує питання про допуск студента до захисту звіту.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики

Основними показниками для оцінки роботи студента на практиці є: виконання завдань практики, результати виконання індивідуальних завдань, навчальна дисципліна під час практики (своєчасність подання керівнику практики завдань), якість звітної документації.

Для отримання оцінки з практики студенти-магістри на випускову кафедру подають такі звітні документи:

1. Щоденник практики із відповідними відмітками про виконання завдань практики.

2. Письмовий звіт із проходження практики.

Неподання звіту є підставою для повторного проходження практики, а у випадку зневажливого ставлення до практики і порушення дисципліни – відрахування з університету.

Захист звітів з практики організовує і приймає спеціальна комісія.

Підсумки практики проводяться у формі звітної конференції, на якій кожен студент повинен доповісти про результати проходження практики.

Доповідь повинна тривати 5-7 хвилин з представленням презентаційних матеріалів. У доповіді слід відобразити тему наукового дослідження її актуальність, мету, задачі, які необхідно вирішити, об'єкт і предмет досліджень, а також отримані експериментальні дані.

Критерії оцінювання

№	Вид контролю	Бали
1	Виконання завдань практики	45
2	Узагальнення матеріалів та оформлення звіту (правильність та якість)	15
3	Представлення документації, яка відображає результати роботи на базі практики (додатки)	15
4	Виступ з доповіддю на захисті практики. Презентація результатів.	15
5	Відповіді на запитання	10
Загальна сума балів		100

Сума набраних балів за результатами виробничої (переддипломної) практики переводиться в оцінки системи оцінювання ECTS.

Підсумковий бал	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре

74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	не задовільно
1-34	F	

Рекомендована література

1. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2006. 326 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Вид «Академія», 2008 576 с.
3. Економіка підприємства / [В. І. Блонська, Т. Г. Васильців, С. С. Гринкевич та ін.]; за ред. Н. Г. Міценко, О. І. Яценко. Львів : Магнолія 2006, 2008. 688 с.
4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання, 2007. 447 с.
5. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : Підручник. Київ : КНЕУ, 2005. 528 с.
6. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Либідь, 2003. 559 с.

Ресурси мережі Internet

Сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>
Сайт Державної служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
Сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України
<http://minagro.gov.ua/>

ДОДАТОК А
Приклад оформлення титульного аркуша

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний аграрний університет
Економічний факультет

З В І Т

про проходження виробничої (переддипломної) практики

з _____ по _____ 20__ р.

студента

(прізвище, ім'я, по батькові)

Кафедра

(назва кафедри)

Освітній рівень

(назва освітнього рівня)

Освітня програма підготовки

(назва програми підготовки)

___ курс, група ___

Керівник практики від університету _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Звіт захищений:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS

Дата захисту _____

(число, місяць, рік)

Херсон – 2020

